

Pěstounská péče

Rádi bychom vám pomohli zorientovat se na cestě, která může směřovat k přijetí dítěte do pěstounské péče. Tato cesta je pro vás zatím neznámá, o to více se může zdát složitá, nepřehledná a náročná.

Jistě víte, že nejprve je třeba posbírat dostatek informací o tom, kam cesta směřuje, co vás na ní může potkat a jaké prostředky zvolit, abyste dosáhli cíle. Teprve potom, na základě získaných informací se rozhodnete, zda se k zamýšlenému cíli vydáte.

Co je to pěstounská péče?

Pěstounská péče je jednou z forem náhradní rodinné péče, jejímž prostřednictvím je zajištěna péče o děti, které se ocitly v obtížné životní situaci.

Proč je pěstounská péče potřebná?

Některým dětem chybí trvalý a bezpečný domov, kde by mohly prožít bezstarostné dětství. Jejich rodiče se o ně nemohou z nejrůznějších důvodů starat a ani v širší rodině není nikdo, kdo by o ně pečoval. Někdy taková situace trvá krátkou dobu, jindy až do dospělosti dítěte. V obou případech je pro děti nejlepší, když mohou vyrůstat v rodinném prostředí, a takovým prostředím může být právě domov pěstounské rodiny. Děti žijící mimo vlastní rodinu potřebují mít někde svoje stálé a bezpečné místo, potřebují, aby se o ně někdo zajímal a pomáhal jim s jejich každodenními úkoly a starostmi, radoval se s nimi a byl pro ně oporou.

Co to znamená být pěstounem, pěstounkou, pěstounskou rodinou?

Být pěstouny není lehký úkol a rozhodnutí stát se pěstounem by nemělo být přijímáno bez pečlivého uvážení. Pěstounství znamená, že jednotlivec nebo rodina pečuje o dítě (děti) nejrůznějšího věku, které zažilo složité situace nebo dokonce traumata v původní rodině, a ve většině případech má za sebou pobyt v ústavním prostředí. Tyto zážitky si dítě přináší do náhradní rodiny a úlohou pěstouna je laskavá péče o takové dítě, jeho bezpodmínečné přijetí a především respekt k jeho individualitě a minulosti, jejíž nedílnou součástí je vlastní biologická rodina. Tím se dostáváme k dalšímu ze zásadních úkolů pěstounů, kterým je pomoci dítěti zachovat kontakt s jeho původní rodinou, přáteli a dalšími blízkými osobami. Stát si uvědomuje význam a přínos pěstounské péče pro děti i celou společnost, a snaží se pomoci určitou finanční podporou, jednak v podobě vlastní odměny pěstouna a pak také formou dávek na přijaté dítě.

Jak se stát pěstounskou rodinou?

1. Podání žádosti o zařazení do evidence žadatelů vhodných stát se pěstouny

Nejdříve je třeba se dostavit na oddělení sociálně-právní ochrany dětí obecního úřadu obce s rozšířenou působností příslušného podle místa vašeho trvalého pobytu (viz odkazy na sociální odbory úřadů, na které se můžete obrátit). Zde obdržíte podrobné informace o pěstounské péči a o celém procesu zprostředkování. Zároveň si vyzvednete k vyplnění žádost o zařazení do evidence žadatelů vhodných stát se pěstouny a dotazníky týkající se osobních údajů, zdravotního stavu a představ o přijatém dítěti. K žádosti připojíte fotografie a doklad o výši příjmů. Sociální pracovníce si pak vyžádá opis z rejstříku trestů, osvědčení o státním občanství a v dohodnutém termínu vás navštíví v domácnosti. Toto setkání by vám mělo umožnit získat odpovědi na všechny vaše otázky. Zároveň návštěva slouží k tomu, aby sociální pracovníce zjistila, zda prostředí, do kterého má dítě přijít, bude schopno přiměřeně uspokojovat jeho potřeby. Po shromáždění všech podkladů zašle sociální pracovníce kopii spisové dokumentace se svým vyjádřením příslušnému krajskému úřadu.

2. Odborné posouzení krajským úřadem

Krajský úřad provede odborné posouzení před vaším zařazením do evidence žadatelů vhodných stát se pěstouny. Odborné posouzení žadatele zahrnuje:

- zjištění bezúhonnosti, včetně zjištění bezúhonnosti osob žijících ve společné domácnosti,
- zhodnocení hmotných a sociálních podmínek,
- posouzení zdravotního stavu,

- psychologické posouzení,
- posouzení fungování rodinného systému (posouzení dětí žijících v rodině, manžela nebo druhá),
- absolvování a zhodnocení přípravy k přijetí dítěte do náhradní rodiny.

Po ukončení odborného posouzení vydává krajský úřad rozhodnutí o zařazení do evidence těm žadatelům, kteří splnili všechny podmínky stanovené zákonem (viz zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů). V případě zamítnutí žádosti mají žadatelé právo se proti rozhodnutí odvolat k Ministerstvu práce a sociálních věcí České republiky.

3. Zprostředkování pěstounské péče a svěření dítěte do péče pěstounů

Po vydání rozhodnutí o zařazení do evidence žadatelů nastává období, kdy krajský úřad aktivně hledá vhodné pěstouny pro děti, které má ve své evidenci. Zjistí-li krajský úřad, že žadatel je vhodným pěstounem pro konkrétní dítě, tuto skutečnost mu písemně oznámí. Žadatel má možnost seznámit se s dítětem i s jeho spisovou dokumentací, která obsahuje informace o zdravotním stavu, psychomotorickém vývoji a dostupné zprávy o jeho rodině. Pokud seznámení proběhne oboustranně příznivě, mohou žadatelé podat soudu, který je oprávněn jednat o dítěti, návrh na předání dítěte do předpěstounské péče, a to nejpozději do 30 dnů ode dne doručení písemného oznámení. Délku předpěstounské péče stanoví soud s ohledem k okolnostem případu. Posledním krokem je podání návrhu soudu na svěření dítěte do pěstounské péče, o kterém soud rozhodne.

4. Průběh pěstounské péče

Pěstounská péče přináší řadu radostí, ale i složitých situací, při jejichž řešení je možné obrátit se na sociální pracovníky obecních úřadů obcí s rozšířenou působností nebo na pracovníky krajského úřadu. Sociální pracovníce příslušného úřadu také pravidelně navštěvuje rodinu, kde svěřené dítě žije. Hlavní pomocí a podporou po dobu trvání péče o svěřené dítě se pak stávají také pracovníci doprovázející organizace, s níž pěstoun uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče. Různé služby pro pěstounské rodiny nabízí i některé nestátní organizace.

Neváhejte se zeptat na cokoli, co vás v souvislosti s pěstounskou péčí zajímá. Obraťte se na příslušný obecní úřad v místě vašeho trvalého bydliště.

Hlavní právní normy

související s oblastí pěstounské péče v České republice

- **Sdělení č. 104/1991 Sb.**, m. s. Úmluva o právech dítěte*
- **Zákon č. 359/1999 Sb.**, o sociálně-právní ochraně dětí*
- **Zákon č. 89/2012 Sb.**, občanský zákoník*

* ve znění pozdějších předpisů

Užitečné informace a kontakty najdete také na webových stránkách Olomouckého kraje www.olkraj.cz v sekci Sociální záležitosti a na webových stránkách www.rodinajeok.cz.

Seznam příslušných úřadů, na které se můžete obrátit se svými dotazy

Úřad	Odbor	Adresa	Telefon
Krajský úřad Olomouckého kraje	Odbor sociálních věcí, oddělení sociálně-právní ochrany	Jeremenkova 40b, 779 00 Olomouc (výšková budova RCO u hl. vlakového nádraží)	585 508 516 585 508 518 585 508 519
Magistrát města Olomouce	Odbor sociálních věcí, oddělení péče o rodinu a děti	Štursova 1 779 11 Olomouc	585 562 219
Městský úřad Litovel	Odbor sociální a správní	nám. Přemysla Otakara 777 784 01 Litovel	585 153 231
Městský úřad Šternberk	Odbor sociálních věcí, oddělení sociálně-právní ochrany dětí	Opavská 1 785 01 Šternberk	585 086 527
Městský úřad Uničov	Odbor soc. věcí a zdravotnictví	Masarykovo nám. 1 783 91 Uničov	585 088 304
Magistrát města Přerova	Odbor sociálních věcí a školství, oddělení SPOD	Smetanova 7a 751 52 Přerov	581 268 792
Městský úřad Hranice	Odbor sociálních věcí, oddělení SPOD	Purgešova 1399 753 37 Hranice	581 828 441
Městský úřad Lipník nad Bečvou	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	Bratrská 358 751 31 Lipník n. Bečvou	581 722 220
Magistrát města Prostějova	Odbor sociálních věcí, oddělení SPOD	Školní 3643/4 796 01 Prostějov	582 329 545
Městský úřad Konice	Odbor sociálních věcí	Na Příhonech 405 798 52 Konice	582 401 471
Městský úřad Šumperk	Odbor sociálních věcí, oddělení SPOD a prevence	Lautnerova 1 787 01 Šumperk	583 388 907
Městský úřad Zábřeh	Odbor sociálních věcí, oddělení SPOD	nám. Osvobození 345/15 789 01 Zábřeh	583 468 127
Městský úřad Mohelnice	Odbor sociálních věcí	U Brány 916/2 789 85 Mohelnice	583 452 163
Městský úřad Jeseník	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, oddělení SPOD	K. Čapka 1147/10 790 27 Jeseník	584 498 445

Průvodce pro zájemce o pěstounskou péči

© Vydal Olomoucký kraj, Jeremenkova 1191/40a, 779 00 Olomouc,
tel.: +420 585 508 111, www.olkraj.cz

Text: Mgr. Petra Smékalová a kolektiv oddělení sociálně-právní ochrany Krajské-
ho úřadu Olomouckého kraje

Grafika a tisk: Palec s. r. o., Řepčín 250, 779 00 Olomouc, www.palec.net
Olomouc 2020. 1.vydání 2020

PRŮVODCE PRO ZÁJEMCE O PĚSTOUNSKOU PÉČI